Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld

Namn på nämnd: Barn- och ungdomsnämnden

Instruktion
Varje nämnd ska ta fram en nulägesanalys utifrån nämndens ansvarsområden. Nämnderna ska beskriva vilka stora utmaningar respektive nämnd ser utifrån dessa övergripande samhällsutmaningarna.

- **Sysselsättning och kompetensförsörjning**
- **Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö**
- **Utbildning**
- **Livsplats för alla generationer**
- **Infrastruktur**
- **Ekonomisk tillväxt**
- **Demokrati och mötesplatser**
- **Trygghet och inkludering**

För att organisationen ska kunna möta dessa samhällsutmaningar, behöver nämnden vidare beskriva vilka långsiktiga effekter som organisationen i allmänhet och nämnden i synnerhet behöver fokusera på.
Det kan finnas konkreta insatser som kommunen behöver göra under SEP-perioden. Dessa konkreta insatser ska ligga till grund för de effekter som nämnden ser behöver uppnås. Dessa konkreta insatser ska inte vara resurssatta.

Välj samhällsutmaning i rulllistan nedan.

Samhällsutmaningar	**Analys nuläge/omvärld**
Sysselsättning och kompetensförsörjning	Kompetensförsörjningen är en fortsatt stor utmaning, där konkurrensen om behörig personal kräver ett långsiktigt arbete med arbetsmiljö, kompetensutveckling och hållbar bemanning. Samtidigt kan begränsade öppettider i förskolan påverka vårdnadshavares möjligheter att arbeta. Läs mer i Bilaga A.

Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld

Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö	Mindre skolor påverkar både kommunens attraktivitet och möjligheten att erbjuda likvärdig utbildning, samtidigt som de innebär ekonomiska och organisatoriska utmaningar. Skol- och förskolegårdar har också en viktig funktion i den offentliga miljön, där tillgänglighet och aktivitet behöver balanseras. En central fråga är att säkerställa en jämn och hög kvalitet i hela kommunen för att stärka attraktiviteten för barnfamiljer. Läs mer i Bilaga A.
Utbildning	Demografiska förändringar med minskande barnkullar innebär ekonomiska utmaningar där kvalitet och arbetsmiljö behöver säkras med mindre resurser. Samtidigt kvarstår behovet av att kompensera för elevers olika förutsättningar, stärka tidiga insatser och balansera stöd till både hög- och lågpresterande elever. Utvecklingsbehov finns också inom läromedel, skolbibliotek och fritidshem för att möta lagkrav och stärka likvärdighet och kvalitet i hela verksamheten. De föreslagna lagändringarna innebär en tydlig förstärkning av kunskapsuppdraget genom en tioårig grundskola, nya läroplaner med ökat fokus på tidiga basfärdigheter samt ett förändrat betygssystem. Samtidigt skärps kraven på stödinsatser, trygghet och studiero, liksom informationsöverföring och registerkontroller i brottsförebyggande syfte. Förslagen påverkar även lärarnas uppdrag genom mer reglerad undervisnings- och planeringstid, vilket sammantaget ställer krav på organisatorisk anpassning och ökad bemanning i kommunen. Läs mer i Bilaga A.
Livsplats för alla generationer	Förskola och skola har en viktig samhällsbärande funktion i mindre orter och bidrar till social sammanhållning och lokal gemenskap, vilket gör att organisatoriska förändringar även påverkar det omgivande samhället. Det finns både möjligheter och utmaningar i att stärka samverkan mellan generationer, exempelvis genom samarbete med äldreomsorgen och äldre i skolans verksamhet. Samtidigt finns utvecklingsbehov i att öppna upp skolans och fritidshemmets verksamhet för lokala föreningar och kulturaktörer för att främja delaktighet och meningsfull fritid. Läs mer i Bilaga A.
Infrastruktur	Att säkerställa en stabil och uppdaterad IT-infrastruktur kräver kontinuerliga investeringar och rätt kompetens, vilket innebär både ekonomiska och organisatoriska utmaningar. I en landsbygdspräglad kommun som Hylte påverkar skolskjutsarnas omfattning elevernas vardag, kostnader och möjligheter till delaktighet i fritidsaktiviteter, vilket ställer krav på avvägningar mellan ekonomi och likvärdighet. Samtidigt behöver äldre skolmiljöer anpassas till dagens pedagogiska krav med mer flexibla lärmiljöer, god ljudmiljö och fungerande digital infrastruktur. Läs mer i Bilaga A.

Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld

Ekonomisk tillväxt	Samverkan mellan skola och näringsliv är central för kommunens kompetensförsörjning och framtida tillväxt, men kräver strukturer för tidiga och kontinuerliga möten mellan elever och arbetsliv för att synliggöra utbildnings- och yrkesvägar. Utbildning behöver samtidigt ses som en långsiktig investering där tidiga insatser kan minska framtida kostnader för andra kommunala verksamheter. Minskande barn- och elevkullar innebär ekonomiska utmaningar eftersom resurser och statsbidrag minskar, medan stora delar av kostnaderna är fasta, vilket kräver anpassning av organisationen utan att kvalitet och likvärdighet påverkas. Ett utvecklat fritidshem bidrar dessutom till att möjliggöra heltidsarbete för vårdnadshavare, vilket stärker både lokal arbetsmarknad och skattebas. Läs mer i Bilaga A.
Demokrati och mötesplatser	Skolan är en central mötesplats där alla barn och unga möts oavsett bakgrund och där demokratiska värden som källkritik, respekt och allas lika värde utvecklas. Samtidigt påverkas elever av ett mer polariserat samhällsklimat och sociala medier, vilket kan förstärka exkluderande normer och ställa ökade krav på ett systematiskt arbete med värdegrund, trygghet och digital kompetens i hela verksamheten. En viktig utvecklingsfråga är också att stärka elevers demokratiska inflytande i praktiken. Det kräver att elevråd och andra former för delaktighet får reellt genomslag i skolans beslut, med tydliga mandat, återkoppling och strukturer som gör att elevernas perspektiv faktiskt påverkar verksamhetens utveckling och prioriteringar. Läs mer i Bilaga A.
Trygghet och inkludering	Psykisk ohälsa och problematisk skolfrånvaro ökar i yngre åldrar, vilket ställer krav på tidig upptäckt och nära samverkan mellan skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård. Skolsociala team är en viktig resurs i detta förebyggande och samordnade arbete. Förskolan har en central roll för tidig integration, men utmaningen är att nå de barn som har störst behov av språkutveckling samt att säkerställa personalens språkliga kompetens. Samtidigt kräver en trygg skolmiljö och ett växande problem med rekrytering till kriminella nätverk ett aktivt, samordnat och resurskrävande förebyggande arbete i hela skolsystemet. Läs mer i Bilaga A.

Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld